

Антикорупциска политика

Евиденција

Евиденцијата на **истраги, обвиненија и пресуди во случаите на корупција** продолжи да се развива. Во 2014 година, беа процесирани уште 60 кривични истраги и обвиненија. Додека истрагата, гонењето и првостепените одлуки обично се брзи, значајни **одложувања може да се случат во фазите на жалба** поради повторно упатување и повторни прегледи во првостепена постапка, особено во стари предмети кои се отпочнати пред направените подобрувања на законодавството за кривична постапка. За случаи кои стигнале до судска фаза, стапката на осуда наспроти стапката на ослободителна пресуда е добра и редовно се наметнува голема затворска казна. Сепак, особено внимание треба да се посвети на бројот на случаи кои се **отфрлени од страна на обвинителството**, пред да се стигне со судска фаза. Особено, треба да се разјасни дали тоа се должи на проблеми во координација со агенциите за спроведување на законите или во собирање на доволно докази во фаза на истрага. Повеќето случаи се упатени во обвинителството од страна на полицијата и Државната комисија за спречување на корупција (ДКСК) . Ова ја покажува потребата од проактивен пристап и од други органи за спроведување на законот и надзорни тела, како што се Царинската управа, Финансиската полиција, Единицата за финансиско разузнавање, Управата за јавни приходи, Државниот завод за ревизија и соодветни тела за јавни набавки.

Од околу 30 **случаи на корупција на високо ниво** започнати од 2003 година, половина

се затворени додека останатите сè уште се во тек. Повторување на жалби и долгите постапки се проблем. Згора на тоа, веродостојноста на евиденцијата во борбата против корупција на високо ниво е намалена од неуспехот да се истражат сериозните обвинувања упатени против високи функционери. Ова ги вклучува наводите изнесени во скандалот за неодамнешното прислушкување, во кои се вмешани неколку политичари.

Истрагите за злоупотреба на постапките за **јавни набавки** во 2014 година и понатаму се ограничени.

Во 2014 година, министерот за правда започна со суспендирање на годишното **финансирање на политичките партии** од државниот буџет за партиите што ги прекршиле правилата за финансиско известување во последните 3 години. Изречени се околу 75 суспензии, но последователно се повлечени за 18 политички партии, откако ги доставиле финансиски извештаи со задоцнување. Сè уште нема изречени значителни парични казни. Сè уште треба да се развива поуверлив систем за надзор и конзистентна евиденција на ефикасни и строги казни, вклучувајќи и парични казни против поголемите политички партии.

Во 2014 година, ДКСК заврши со систематска проверка на **анкетните листови** на 49 носители на јавни функции и 73 градоначалници кои дошле на функција или си заминале од функција, како и врз основа на **изјавите за интерес** на 152 судии и 91 обвинител. ДКСК иницирала 51 прекршочна постапка против градоначалници, судии, членови на парламентот и директори на државни органи поради тоа што не го

пријавиле својот имот и 22 за неуспехот да ги достават изјавите за интерес против судии и членови на парламентот . ДКСК, исто така, побара од Управата за јавни приходи да спроведе постапки за испитување на средства за 58 сомнителни случаи (зголемување од 35 во 2013 година) и започна 171 постапка за разрешување на судир на интереси. Системот за истрага и казнување на непријавени средства е прилично долг и 75% казна за данок е изречена само во мал број случаи досега. Способноста на ДКСК за целосно спроведување на системот на казни за неуспесите за известување е нарушена од судовите и не успеа да се наметне на ниво на парични казни утврдени со закон, ослободувајќи ги функционерите од одговорност поради технички причини или дозволување предолги жалби во она што треба да се едноставни управни работи.

Институционална рамка

Превентивни мерки

ДКСК прими 44% зголемување на буџетот за 509 000 евра во 2015 година, но нејзиниот капацитет сè уште треба да се зајакне. Пред сè, ДКСК треба да ја покаже својата независност со исполнување на својот мандат да се бори против корупцијата на проактивен и неселективен начин. Бројот на претставки до ДКСК продолжи да се намалува во 2014 година, на само 141 (201 во 2013 година). Ова покренува загриженост во врска со нивото на довербата на јавноста во ДКСК.

ИТ инфраструктурата на **Државниот завод за ревизија** е подобрена, но сè уште нема посебни ИТ алатки кои се потребни за правилно да се врши надзор над финансирањето на политичките партии и изборните кампањи во согласност со својата зајакната улога во оваа област. Згора на тоа, единицата која е одговорна за спроведување на овој надзор останува со недоволен кадар.

Сè уште не постои институција која е овластена да обезбеди ефикасна и навремена

контрола и надзор на **јавните набавки**, концесии , јавно-приватно партнерство и извршување на договори за јавни набавки. Не постои предвиден режим за административна казна за поблаги повреди на законот и извештаите за корупција во јавните набавки не се решени соодветно. Транспарентноста и отчетноста на јавните институции и државни претпријатија, како и на јавните расходи, сè уште не се доволни. Националната комисија за заштита на правото за слободен **пристап до информации од јавен карактер** останува пасивна, слаба во статусот и фокусирана на обука, а не на системски слабости во областа.

Академијата за судии и јавни обвинители, ДКСК и Центарот за обука на Министерството за внатрешни работи продолжија да обезбедуваат различни програми за **обука за борба против корупција**. Треба да се направат повеќе напори за да се подигне свеста на јавноста за антикорупциските мерки и приватниот сектор треба систематски да се вклучи во активностите за превенција од корупцијата.

Спроведување на законот

Буџетот на **ЈО** незначително се зголеми на 7 милиони евра во 2015 година. Меѓутоа, средствата наменети за спроведување на новиот Закон за кривична постапка, се намалени за 20% на 1,4 милиони евра. Воведувањето на електронски систем за управување со случаи на ЈО, што би ја подобрило неговата ефикасност и интегритет, е одложено. Секторот за борба против корупција при Министерството за внатрешни

работи и понатаму е недоволно опремен и со недоволен кадар, така што 7 од 19 места допрва треба да бидат пополнети.

Овластувањата и ресурсите на полицијата, ЈО, судовите, а особено на **Агенцијата за управување со одземен имот** треба да се зајакнат, така што средствата ќе може да се одземаат и конфискуваат почесто и на покоординиран начин во случаите на корупција, за да се обезбеди ефект на одвраќање. Особено, одземањето на средства и другите привремени мерки треба да се преземат посистематски во раните фази на кривичните истраги за да се обезбеди успешно конфискување на имотот на крајот на постапката.

Во 2014 година, **Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди** (СВКПС) при Министерството за внатрешни работи започна дисциплинска постапка против 188 полицајци (намалување од 277 во 2013 година), од кои 11 случаи се поврзани со корупција (12 во 2013 година). Резултат од постапките е 9 казнети полицајци. СВКПС, исто така, започна кривична постапка во 11 случаи поврзани со корупција (6 во 2013 година). За да се обезбеди соодветен надзор на полициската работа, СВКПС треба да стане независен од Министерството за внатрешни работи.

Царинската управа ја продолжи својата антикорупциската работа со донесување прирачник за процена на ризик од корупција, спроведување на внатрешни и надворешни анкети и организирање на обука за борба против корупција. Таа изрече дисциплински мерки за 199 царински службеници во 2014 година (77 во 2013 година), од кои 4 беа разрешени поради повреди поврзани со корупција (ниту една во 2013 година). Кривични пријави поврзани со корупција беа поднесени против 5 царински службеници во 2014 година (ниту една во 2013 година). Царинската управа треба да продолжи со напорите во борбата против корупција и треба да се здобие со техничка опрема која ќе овозможи независно извршување на посебните истражни мерки.